

АСНОЎНЫЯ ПАЛАЖЭННІ ПРАГРАМЫ САЦЫЯЛЬНА-ЭКАНАМІЧНАГА РАЗВІЦЦЯ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ на 2016—2020 гады

За пяцігоддзе плануецца будаўніцтва 18 млн кв. метраў жылых памяшканняў, у тым ліку 1,55 млн кв. метраў для грамадзян, якія стаяць на ўліку для паляпшэння жыллёвых умоў і якія маюць права на дзяржаўную падтрымку.

Рэалізацыя намечаных захадаў дасць магчымасць павысіць забяспечанасць насельніцтва жыллём у разліку на аднаго жыхара з 26,5 кв. метра ў 2015 годзе да 27,3 кв. метра ў 2020 годзе.

Павышэнне якасці паслуг і зніжэнне выдаткаў у жыллёва-камунальнай гаспадарцы

Асноўнымі мэтамі функцыянавання жыллёва-камунальнай гаспадаркі з’яўляюцца павышэнне эфектыўнасці і надзейнасці яго працы, прадастаўленне паслуг належнай якасці і ў запатрабаваных аб’ёмах пры адначасовым зніжэнні затрат на іх аказанне і забеспячэнні празрыстасці фарміравання кошту такіх паслуг.

Будзе працягнута комплексная аўтаматызацыя і дыспетчарызацыя аб’ектаў жыллёва-камунальнай гаспадаркі.

Удасканаленне структуры кіравання галіной прадугледжвае падзел функцый заказчыка і выканаўцы жыллёва-камунальных паслуг, развіццё канкурэнтнага асяроддзя і стварэнне ўмоў для прыцягнення ў сферу абслугоўвання і рамонту жыллёвага фонду арганізацый рознай формы ўласнасці.

Планава-разліковыя цэны ў жыллёва-камунальнай гаспадарцы будуць фарміравацца на аснове прагрэсіўных стандартаў, недапушчэння звышнорматывых страт і насіць стымулюючы характар. Сістэма зацвярджэння тарыфаў будзе празрыстай для спажывцоў, а іх абгрунтаванасць — кантралявацца мясцовымі органамі ўлады і на рэспубліканскім узроўні.

Важнай задачай з’яўляецца зніжэнне залежнасці ад кошту імпортных энергарэсурсаў з дапамогай павелічэння долі мясцовых відаў паліва да 52 працэнтаў ад агульнага аб’ёму спажывання ў 2020 годзе.

Плануецца павялічыць аб’ёмы капітальнага рамонту жыллёвага фонду да 3 працэнтаў у год ад агульнай плошчы шматкватэрнага жылля, замяніць і мадэрнізаваць за пяцігоддзе больш за 11 тыс. ліфтаў, якія адпрацавалі нарматывыя тэрміны эксплуатацыі.

У 2020 годзе ўсе спажывцы краіны будуць забяспечаны вадой пітной якасці.

У 2016 годзе плануецца дасягнуць 50-працэнтнага ўзроўню кампенсаций насельніцтвам затрат па ўсім комплексе жыллёва-камунальных паслуг за кошт зніжэння затрат арганізацый, якія аказваюць жыллёва-камунальныя паслугі, і запланаванага павышэння тарыфаў.

Пачынаючы з 2017 года павышэнне ўзроўню кампенсаций насельніцтвам затрат на аказанне жыллёва-камунальных паслуг будзе ажыццяўляцца ва ўяўцы са зніжэннем затрат на іх аказанне, ростам даходаў насельніцтва.

Развіццё сістэмы безнаўных жыллёвых субсідый будзе накіравана на мэтавую падтрымку ўразлівых слабых насельніцтва, якія маюць патрэбу ў кампенсаций за кошт сродкаў бюджэту часткі платы за жыллёва-камунальныя паслугі і платы за карыстанне жылымі памяшканнямі.

Развіццё транзітнай прывабнасці і індустрыі гасціннасці

Асновай развіцця транзітнай прывабнасці і стварэння індустрыі гасціннасці будзе павышэнне эфектыўнасці выкарыстання выгаднага геаграфічнага становішча краіны. Беларусь стане найбуйнейшым рэгіянальным лагістычным цэнтрам.

Гасціннасць як комплексная форма абслугоўвання турыстаў будзе ахопліваць транспартную сферу, гасцінічны і рэстаранны бізнес, забяўляльную індустрыю.

Пашырэння *транзітнага патэнцыялу* плануецца дасягнуць шляхам мадэрнізацыі міжнародных транспартных калідораў, якія праходзяць праз Рэспубліку Беларусь, пашырэння прапускной здольнасці пунктаў на дзяржаўнай мяжы. Асаблівы напрамак — развіццё беларускага ўчастка эканамічнага пояса Шаўковага шляху, які злучае еўрапейскі і еўразійскі рынкі.

Прадугледжваецца завяршыць будаўніцтва другой кальцавой аўтамабільнай дарогі вакол Мінска, хуткасных аўтадарог, якія злучаюць сталіцу з абласнымі цэнтрамі, і другой узлётна-пасадачнай паласы ў Нацыянальным аэрапорце.

Будзе пабудавана і рэканструявана больш за 1 тыс. кіламетраў рэспубліканскіх дарог. Гэта практычна ў 2 разы больш, чым у папярэдняй пяцігодцы (565 кіламетраў).

Прадугледжваецца актыўнае развіццё ўнутранага воднага транспарту з выходам на міжнародныя перавозкі.

Прадоўжыцца будаўніцтва *транспартна-лагістычных цэнтраў*, якія забяспечваюць поўны цыкл паслуг па дастаўцы грузаў кліенту «ад дзвярэй да дзвярэй» і максімальны спектр лагістычных паслуг.

Шырокае выкарыстанне магчымасцяў дзяржаўна-прыватнага партнёрства, канцэсійных пагадненняў дасць магчымасць прыцягнуць прыватны капітал у развіццё транспартнай інфраструктуры.

Развіццё *спажывецкага рынку* будзе накіравана на максімальна поўнае задавальненне патрэб насельніцтва у таварах і паслугах пераважна айчынных вытворцаў.

У гэтых мэтах прадугледжваюцца: удасканаленне гандлёвай сеткі шляхам фарміравання аптымальных суадносін буйных рознічных гандлёвых сетак і крам крокавай даступнасці;

укараненне новых формаў продажу тавараў (гандлю па ўзорах, праз інтэрнэт-крамы);

стымуляванне вытворчасці і продажаў айчынных тавараў і паслуг; пашырэнне і абнаўленне абавязковага асартымента пераліку айчынных тавараў;

пашырэнне сферы ўжывання безнаўных разлікаў з выкарыстаннем сучасных электронных плацежных інструментаў і сродкаў плацяжу.

Рэалізацыя намечаных захадаў па развіцці гандлю дасць магчымасць павысіць забяспечанасць насельніцтва гандлёвай плошчай з 551 да 620 кв. метраў на 1000 чалавек, павялічыць долю інтэрнэт-гандлю ў рознічным таваразвароце да 3,5 працэнта. Удзельная вага харчовых тавараў айчыннай вытворчасці ў агульным аб’ёме рознічнага таваразвароту ў 2020 годзе будзе складаць не менш за 85 працэнтаў.

У сферы грамадскага харчавання будзе працягнутая праца па аптымізацыі яе інфраструктуры, развіццю сеткі аб’ектаў хуткага абслугоўвання з беларускай нацыянальнай кухняй, укараненню сучасных тэхналогій прыгатавання ежы, актыўнаму развіццю прыдарожнага сэрвісу.

Выхад на якасна новы ўзровень развіцця *рынку турыстычных паслуг* будзе забяспечаны праз:

развіццё найбольш перспектывных відаў турызму (культура-пазнавальнага, медыцынскага, аздарўленчага, спартыўнага);

паслабленне візавых патрабаванняў для ўязных турыстаў у мэтах прыцягнення большай колькасці замежных гасцей;

павышэнне якасці абслугоўвання турыстаў на аснове ўкаранення міжнародных стандартаў;

укараненне перадавых тэхналогій і інструментаў у сістэму прасоўвання турыстычных паслуг Беларусі на сусветным рынку;

выкарыстанне механізму дзяржаўна-прыватнага партнёрства для ўключэння айчынных і замежных інвестараў у развіццё турыстычнай інфраструктуры.

РОСТ ЭКСПАРТУ І ВЫХАД НА НОВЫЯ РЫНКІ

У будучым пяцігоддзі знешнеэканамічная дзейнасць будзе накіравана на забеспячэнне збалансаванасці знешняга гандлю на аснове апераджальных тэмпаў росту экспарту, выкарыстання канкурэнтных пераваг краіны, эфектыўнага ўдзелу ў міжнародным падзеле працы і інтэграцыйных працэсах.

Асноўныя напрамкі знешнеэканамічнай дзейнасці:

павышэнне эфектыўнасці нацыянальнай сістэмы стымулявання і прасоўвання экспарту, яго мытнага адміністравання;

пераарыентацыя таварных патокаў на новыя перспектывныя рынкі пры замацаванні пазіцый на традыцыйных рынках;

пашырэнне гандлёва-эканамічных сувязяў з рознымі краінамі, рэгіянальнымі аб’яднаннямі і міжнароднымі эканамічнымі арганізацыямі, у тым ліку з СГА.

Прыярытэтам знешняй палітыкі Беларусі на еўрапейскім вектары стане інтэнсіфікацыя партнёрства з краінамі Еўрапейскага саюза ў сферах гандлю і інвестыцый, транспарту, транзіту, трансгранічнага і рэгіянальнага супрацоўніцтва, спрашчэння візавага рэжыму, аховы навакольнага асяроддзя.

Будзе актывізавана праца па развіцці эканамічнага ўзаемадзеяння з краінамі «далёкай дугі» ў азіяцкім, лацінаамерыканскім, блізкаўсходнім і афрыканскім рэгіёнах, па выхадзе і замацаванні на рынках дзяржаў, якія маюць значны патэнцыял для ўзаемавыгаднага супрацоўніцтва.

Для вырашэння пастаўленых задач прадугледжваецца:

паляпшэнне таварнай структуры экспарту шляхам павелічэння долі высокатэхналагічнай і навукаёмістай прадукцыі, наменклатуры тавараў з высокай дабаўленай вартасцю, скарачэння ўдзельнай вагі сыравіннага экспарту;

апераджальнае развіццё экспарту паслуг, у тым ліку за кошт больш эфектыўнага выкарыстання транзітных магчымасцяў рэспублікі і паскоранага развіцця навукаёмістых відаў паслуг;

забеспячэнне пакетнага прыцыпу продажаў, які прадугледжвае прапанову з асноўным прадуктам комплексу спадарожных тавараў і паслуг (паўнаўтараснае перадажнае абслугоўванне, кансультацыі, пастаўка запасных частак, расходных матэрыялаў);

дыверсіфікацыя экспарту; стварэнне спецыялізаваных агенцтваў па прасоўванні экспарту, якое ажыццяўляецца суб’ектамі малога і сярэдняга прадпрыемства, удасканаленне нацыянальнай сістэмы экспертнага фінансавання.

Важным вектарам знешнеэканамічнай дзейнасці з’яўляецца аднаўленне прысутнасці на традыцыйных рынках, у першую чаргу Расійскай Федэрацыі і ЕАЭС, рост экспарту ў Еўрапейскі саюз, засваенне і замацаванне беларускіх вытворцаў на новых нішах сусветнага рынку.

У лік найважнейшых напрамкаў знешнеэканамічнай дзейнасці ў бягучым пяцігоддзі ўваходзіць развіццё эканамічнай інтэграцыі ў рамках ЕАЭС.

Рэалізацыя гэтага кірунку прадугледжвае:

стварэнне ўмоў для развіцця адзінага рынку тавараў і паслуг шляхам сістэмнай работы па ліквідацыі выключэнняў і абмежаванняў ва ўзаемным гандлі краін — членаў ЕАЭС, фарміравання сумесных механізмаў страхавой, крэдытнай, лізінгавай, выставачна-кірмашовай падтрымкі экспарту;

фарміраванне ўзгодненай прамысловай, аграрнай, энергетычнай і транспартнай палітыкі;

паглыбленне вытворчай інтэграцыі, рэалізацыя сумесных навукова-вытворчых праграм развіцця прыярытэтных відаў эканамічнай дзейнасці.

Саюзная дзяржава Беларусі і Расіі застанецца ядром інтэграцыйных працэсаў у рэгіёне СНД. Сумесныя беларуска-расійскія праекты ў прамысловасці, сельскай гаспадарцы, навукова-тэхнічным, ваенным і сацыяльным супрацоўніцтве ўзмоцняць канкурэнтны перавагі суб’ектаў гаспадарання дзвюх краін на ўзаемавыгаднай аснове.

Будзе забяспечана планамерная дыверсіфікацыя экспарту для дасягнення роўнага размеркавання экспартных паставак паміж трыма рынкамі — ЕАЭС, Еўрапейскага саюза, краін «далёкай дугі» і іншых краін, што дасць магчымасць збалансаваць знешні гандаль Рэспублікі Беларусь, асвоіць новыя рынкі збыту і замацавацца на іх, скараціць рызыку залежнасці Рэспублікі Беларусь ад эканомікі асобных краін — гандлёвых партнёраў.

Дыверсіфікацыя знешніх рынкаў будзе ажыццяўляцца шляхам асваення рынкаў краін Еўрапейскага саюза, ЗША, Лацінскай Амерыкі, Усходняй Азіі, Бліжняга Усходу і Афрыкі, актывізацыі супрацоўніцтва з Кітаем і Індыяй.

Для развіцця гэтага напрамку неабходны распрацоўка і рэалізацыя рэгіянальных экспертных стратэгий, развіццё лагістычнай інфраструктуры, уключаючы ўласныя тэрміналы ў марскіх партах, выкарыстанне эканамічнай дыпламатыі і павышэнне ўзроўню кваліфікацыі спецыялістаў у галіне знешнеэканамічнай дзейнасці.

Галоўнымі індыкатарамі эфектыўнага развіцця знешнеэканамічных адносін з’яўляюцца рост экспарту тавараў і паслуг за пяцігоддзе на 21-25 працэнтаў, перавышэнне тэмпаў росту экспарту над імпартам, а таксама пастаўка на экспарт не менш як 65 працэнтаў вырабленай прамысловай прадукцыі.

РАЗВІЦЦЁ ЧАЛАВЕЧАГА ПАТЭНЦЫЯЛУ І ПАВЫШЭННЕ ЯКАСЦІ ЖЫЦЦЯ БЕЛАРУСКАГА НАРОДА

Сацыяльная палітыка дзяржавы будзе накіравана на забеспячэнне годнага ўзроўню і якасці жыцця беларускіх грамадзян, умацаванне дэмаграфічнага патэнцыялу.

Паляпшэнне дэмаграфічнага патэнцыялу краіны і ўмацаванне здароўя народа

Мэтай дэмаграфічнай палітыкі з’яўляюцца стабілізацыя колькасці насельніцтва і павелічэнне чаканай працягласці жыцця.

У ліку асноўных задач — умацаванне здароўя насельніцтва, развіццё сістэмы падтрымкі сем’яў з дзецьмі, рэгуляванне знешніх міграцыйных працэсаў.

У *сферы аховы здароўя* будзе забяспечвацца аказанне неабходнага аб’ёму якаснай медыцынскай дапамогі кожнаму жыхару незалежна ад яго месца пражывання. Многія віды высокатэхналагічнай дапамогі стануць звычайнай практыкай у рэгіёнах.

Працягнецца пазтапнае ўкараненне арганізацыі працы ўчастковай службы па прынцыпе ўрача агульнай практыкі, каманды — урач, памочнік ўрача па амбулаторна-паліклінічнай дапамозе, медыцынская сястра.

Плануецца ўвядзенне (будаўніцтва) аб’ектаў, у тым ліку ўстаноў аховы здароўя, у новых раёнах гарадоў, будаўніцтва спальнага корпуса цэнтра медыцынскай рэабілітацыі для дзяцей з псіханеўралогічнымі захворваннямі ў г. Брэсце, дыспансернага корпуса ДУ «Рэспубліканскі навукова-практычны цэнтр анка-

логіі і медыцынскай радыялогіі імя М.М. Аляксандрава», будаўніцтва дзіцячай бальніцы ў г. Гомелі.

Пашырацца пералікі платных медыцынскіх паслуг, уключаючы складаныя і высокатэхналагічныя аперацыі. Для гэтых мэт будуць створаны буйныя прыватныя медыцынскія цэнтры, у тым ліку за кошт замежных прыватных інвестараў з традыцыйна развіццёй медыцынай.

Завершыцца фарміраванне адзінай інфармацыйнай прасторы аховы здароўя, у тым ліку ўкараненне электроннай карты пацыента, электроннага рэцэпта, будзе забяспечана развіццё сродкаў тэлеmedыцыны для паляпшэння якасці дыягностыкі і адукацыйнага працэсу, правядзенне маніторынгу стану здароўя.

Рэалізацыя гэтых мер дасць магчымасць забяспечыць у 2020 годзе: павелічэнне чаканай працягласці жыцця да 75,3 года;

зніжэнне дзіцячай смяротнасці да ўзроўню не больш за 40,5 выпадку на 100 тыс. дзіцячага насельніцтва ва ўзросце ад 0 да 18 гадоў;

зніжэнне смяротнасці працаздольнага насельніцтва да 3,8 выпадку на 1 тыс. чалавек;

павелічэнне долі ўрачоў, якія працуюць па прынцыпе ўрача агульнай практыкі, у сістэме аказання першаснай медыцынскай дапамогі да 100 працэнтаў.

Падтрымка сем’яў з дзецьмі, умацаванне інстытута сям’і з’яўляюцца агульнанацыянальнымі задачамі ў бягучым пяцігоддзі. Палітыка дзяржавы будзе накіравана на развіццё сістэмы аховы здароўя маці і дзіцяці, удасканаленне формаў сацыяльнай абароны сем’яў з дзецьмі.

Працягнецца выкарыстанне створаных механізмаў падтрымкі сям’і — фарміраванне сямейнага капіталу, аказанне матэрыяльнай дапамогі шматдзетным сем’ям да навучальнага года, прадастаўленне шырокага спектра сацыяльных паслуг сем’ям з дзецьмі.

Адным з галоўных кампанентаў дзяржаўнай сямейнай палітыкі стане ўмацаванне сямейных каштоўнасцяў шляхам развіцця інфармацыйнага асяроддзя ў мэтах фарміравання ў грамадстве пазітывнага вобразу сям’і з дзецьмі, рэалізацыі мерапрыемстваў, накіраваных на павышэнне прэстыжу сям’і і забеспячэнне сямейнага дабрабыту.

Гэта дазволіць замацаваць станоўчы тэндэнцыі нараджальнасці і забяспечыць павышэнне каэфіцыента нараджальнасці з 12,5 праміле ў 2015 годзе да 13 праміле ў 2020 годзе.

Асноўная задача міграцыйнай палітыкі Рэспублікі Беларусь — павышэнне эфектыўнасці кіравання міграцыйнымі патокамі.

Рэгуляванне знешніх міграцыйных працэсаў будзе накіравана на садзейнічанне перасяленню суайчыннікаў, якія пражываюць за мяжой, на пастаяннае месца жыхарства ў Рэспубліку Беларусь, прыняцце мер па скарачэнні адтоку адукаванай моладзі з краіны, а таксама па замацаванні замежных спецыялістаў у арганізацыях рэспублікі.

У цэлым вынікам рэалізацыі намечаных мер дэмаграфічнай палітыкі павінна стаць стабілізацыя колькасці насельніцтва на ўзроўні 9,5 млн чалавек.

Забеспячэнне эфектыўнай занятасці насельніцтва

Дзяржаўная палітыка будзе накіравана на забеспячэнне эфектыўнай занятасці насельніцтва, павышэнне канкурэнтаздольнасці працоўнай сілы на рынку працы і яе тэрытарыяльнай мабільнасці.

Будзе забяспечаны пераход ад палітыкі захавання працоўных месцаў да палітыкі атрымання максімальнага эфекту ад аднаго працоўнага месца, удасканалення структуры занятасці шляхам пераразмеркавання работачай сілы сектары эканомікі, якія растуць, уключаючы высокатэхналагічную і навукаёмістую сферы.